

Nr 156.

Av herr **Velander** m. fl., *angående avgiftsfri postbefordran för kristidsnämndernas kristidsförsändelser m. m.*

I skrivelse den 13 maj 1942, nr 224, anhöll riksdagen om skyndsamt utredning angående möjligheterna att bereda kommunala organ och enskilda kostnadsfri befordran av vissa postförsändelser i ransonerings- och familjebidrags- m. fl. ärenden. Genom beslut den 29 berörda maj uppdrog Kungl. Maj:t åt generalpoststyrelsen att verkställa den sålunda avsedda utredningen. Kungl. Maj:t förordnade även fyra personer att såsom sakkunniga därvid biträda generalpoststyrelsen. Resultatet av utredningen förelåg i generalpoststyrelsens skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 september 1942.

Ärendet upptages nu till övervägande i årets statsverksproposition under sjätte huvudtiteln (sid. 76 o. följ.), såvitt angår kostnadsfri befordran av enskildas postförsändelser i ransoneringsärenden. Med tillfredsställelse kan konstateras, att Kungl. Maj:t framlagt ett positivt förslag i denna fråga.

Departementschefen anför vidare, att ärendet, i vad detsamma berör de kommunala krisorganens portofrihet, överlämnats till folkhushållningsdepartementet för prövning och avgörande. Något förslag finnes dock icke framlagt under elfte huvudtiteln.

En lösning av spörsmålet om de kommunala krisorganens portofrihet, vilken ur olika synpunkter framstår såsom tillfredsställande, har diskuterats under ärendets utredning. Den innebär, att kristidsnämndernas postförsändelser skola åsättas en särskild beteckning, förslagsvis »kristidsförsändelse», och erhålla i befordringshänseende samma karaktär som »tjänsteförsändelse». Generalpoststyrelsen har i sin ovan åberopade skrivelse till Kungl. Maj:t redovisat denna lösning men ställt sig avvisande till densamma. Skälet härtill har främst varit, att enligt styrelsens förmenande svårigheter skulle möta att rätt uppskatta ersättningen till postverket för denna befordran.

De fyra sakkunniga ha i ett särskilt yttrande anmält en mot generalpoststyrelsen avvikande uppfattning. De framhålla bl. a. att man bör uppfatta önskemålen om någon form av tjänstebrevsrätt för kristidsnämnderna »icke endast som ett anspråk på att kommunerna skola befrias från kristidsnämndernas portoutgifter utan även och måhända i lika hög grad, som ett uttryck för kristidsnämndernas åstundan att få komma i åtnjutande av den lättnad i deras tidskrävande expeditionsarbete, som tjänste-

brevsrätten förväntas medföra». De sakkunniga framhålla vidare, att den av dem förordade formen för portofrihet »skulle för kristidsnämnderna medföra en så stor fördel, att den — med hänsyn till det allmänna intresset av att kristidsnämndernas arbetsuppgifter i görligaste mån underlättas — icke bör få offras av det skälet, att fastställande av det kostnadsbelopp, som skall gottskrivas ett och belasta ett annat statligt organ, befaras medföra svårigheter». Till slut påvisa de sakkunniga, att möjligheter torde finnas att tillfredsställande beräkna ersättningen till postverket.

Vi dela den av de sakkunniga framförda uppfattningen, samtidigt som vi vilja understryka angelägenheten av att i dagens läge sådana praktiska åtgärder, som syfta till arbets- och kostnadsbesparingar för den samhälleliga verksamheten i dess helhet, så långt möjligt vidtagas.

Inrättandet av särskilda »kristidsförsändelser» för kristidsnämnderna behöver icke heller innebära något prejudikat för utvidgning av tjänstebrevsrätten till kommunerna. Redan den föreslagna beteckningen framhäver dess tillfälliga karaktär. Kristidsnämnderna fylla betydelsefulla funktioner i den statliga krisregleringen, och det bör därför ligga i statens intresse att medverka till åtgärder, som kunna lätta deras ofta mycket tunga arbetsbörda. Utlämning av fastställda kuvert för »kristidsförsändelser» och kontrollen däröver kan ock anförtros åt statens livsmedelskommission och behöver sålunda icke medföra ökat arbete för postverket. Beräkningen av postverkets ersättning för postbefordran av dessa försändelser kan verkställas på sätt, de sakkunniga utvecklat i sitt förut berörda särskilda yttrande.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställa vi alltså,

att riksdagen måtte besluta att kristidsnämnderna skola äga rätt att till postverket för befordran avlämna ofranke-
rade »kristidsförsändelser» i huvudsaklig överensstämmelse
med de riktlinjer, som i motionen antytts, samt

att anslaget till ersättning till postverket för befordran av
tjänsteförsändelser (VI huvudtiteln punkt 45, sid. 74) även
må disponeras för i motionen avsedda kristidsförsändelser.

Stockholm den 24 januari 1943.

Gustaf Velander.

P. J. Näslund.

Eilif Sylwan.

Gustaf Björkman.

Axel Mannerskantz.